

धर्मस्यफलं भक्तिर्नार्थकामादिकमितीममर्थमुपपाद्योपसंहरति अत इति हे द्विजश्रेष्ठाः हरितोषणं हरेराराधनं संसिद्धिः फलम् ॥ १३ ॥ यस्माच्च भक्तिहीनो धर्मः केवलं श्रम एव तस्माद्भक्तिप्रधान एव धर्मोऽनुष्ठेय इत्याह तस्मादिति एकेन एकाग्रेण मनसा ॥ १४ ॥ भक्तिरहितो धर्मः केवलं श्रम एवेति प्रपञ्चितम् इदानीं तु भक्तेर्भुक्तिफलत्वं प्रपञ्चयति यदिति यस्यानुध्या अनुध्यानं सैव असिः खड्गः तेन युक्ता विवेकिनः ग्रंथि म हंकारं निबध्नाति यत्कर्म तत् छिदंति तस्य कथायां रतिको न कुर्यात् ॥ १५ ॥ ननु सत्यमेव कर्म निर्मूलनी हरिकथारतिस्तथाऽपि तस्यां रुचिर्नोत्पद्यते किं कर्मस्तत्राह शुश्रूषोरिति पुण्यतीर्थनिषेवणादिभिः निष्पापस्य महत्सेवा स्यात् तया च तद्धर्मश्रद्धा ततः श्रवणेच्छा ततोरुचिः स्यादित्यर्थः ॥ १६ ॥ ततश्च शृण्वतामिति पु

अतः पुंभिर्द्विजश्रेष्ठावर्णाश्रमविभागशः ॥ स्वनुष्ठितस्य धर्मस्य संसिद्धिर्हरितोषणम् ॥ १३ ॥ तस्मादेकेन मनसा भगवान्सात्वतां पतिः ॥ श्रोतव्यः कीर्तितव्यश्चध्येयः पूज्यश्च नित्यदा ॥ १४ ॥ यदनुध्यासिना युक्ताः कर्मग्रंथि निबन्धनम् ॥ छिदंति कोविदास्तस्य को न कुर्यात् कथारतिम् ॥ १५ ॥ शुश्रूषोः श्रद्धानस्य वासुदेव कथारुचिः ॥ स्यान्महत्सेवया विप्राः पुण्यतीर्थनिषेवणात् ॥ १६ ॥ शृण्वतां स्वकथां रुष्णः पुण्यश्रवणकीर्तनः ॥ हृद्यंतस्थो ह्यभद्राणि विधुनोति सुहृत्सताम् ॥ १७ ॥ नष्टप्रायेष्वभद्रेषु नित्यं भागवतसेवया ॥ भगवत्युत्तमश्लोके भक्तिर्भवति नैष्ठिकी ॥ १८ ॥ तदारजस्तमोभावाः कामलोभादयश्च ये ॥ चेत एतैरनाविद्धं स्थितं सत्त्वं प्रसीदति ॥ १९ ॥ एवं प्रसन्नमनसो भगवद्भक्तियोगतः ॥ भगवत्तत्त्वविज्ञानं मुक्तसंगस्य जायते ॥ २० ॥ भिद्यते हृदयग्रंथिश्छिद्यंते सर्वसंशयाः ॥ क्षीयंते चास्य कर्माणि दृष्ट्वात्मनीश्वरे ॥ २१ ॥

पुण्यश्रवणकीर्तने यस्य सः ॥ सतां सुहृत् हितकारी हृदियान्यभद्राणिकामादिवासनाः तानि अंतस्थः हृदयस्थः सन् ॥ १७ ॥ ततश्च नष्टप्रायेष्विति सर्वाभद्रनाशस्य ज्ञानोत्तरकालत्वात् प्रायमहणम् भागवतानां भागवतशास्त्रस्य वासेवयानैष्ठिकी निश्चला विक्षेपकाभावात् ॥ १८ ॥ रजश्च तमश्च ये च तत्प्रभवाः कामादयः एतैरनाविद्धमनभिभूतं प्रसीदति उपशाम्यति ॥ १९ ॥ भगवद्भक्तियोगतः प्रसन्नमनसः अतएव मुक्तसंगस्य ॥ २० ॥ ज्ञानफलमाह भिद्यत इति हृदयमेव ग्रंथिः चिज्जडग्रंथि न रूपोऽहंकारः अतएव सर्वसंशयाः असंभावनादिरूपाः कर्माण्यनारब्धफलानि आत्मनि स्वरूपभूने ईश्वरे दृष्टे साक्षात्कृते सति एवकारेण ज्ञानानंतरमेवेति दर्शयति ॥ २१ ॥